

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 18 april 2012

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om barn, ungdom och idrott på idrottsforum.org](#)[Läs mer idrott och hälsa på idrottsforum.org](#)[Läs mer om idrottsvetenskaplig teori och metod på idrottsforum.org](#)

Befinner man sig mitt i den moderna idrottsforskningens malström kan man frestas att tro att en dominerande del av ungdomsforskningen handlar om kropp, idrott och fysisk aktivitet. Så är det naturligtvis inte, det finns många angelägna aspekter av barns och ungdomars liv som behöver utforskas, och forskare i Norden och i hela världen studeras ungdomars IT-vanor, socialisationsmönster, missbruksbeteenden, sexualliv, övervikt och andra hälsorelaterade frågor, etc, etc. Men en inte ringa del av ungdomsforskningen ligger förvisso inom det viktiga området idrott, fysisk aktivitet, kropp och hälsa, vilket inte minst forumets recensionsverksamhet visar. Hur ska man få ungdomar att bli fysiskt aktiva? Varför är vissa fysiskt aktiva och andra inte? Det finns som sagt mycket forskning om detta, men i en ny antologi sammanställd av de två australiska forskarna Jan Wright, University of Wollongong, och Doune Macdonald, University of Queensland, *Young People, Physical Activity and the Everyday* (Routledge), har författarna lyckats hitta nya ingångar till problematiken som vidgar vår insikt. Inom ramen för forskningsprojektet "Life Activity" har man fokuserat den plats och mening som fysisk aktivitet har i unga människors liv, och i de olika bidragen utforskas skillnader i ungdomarnas erfarenheter och förståelse av fysisk aktivitet beroende på deras sociala, kulturella och geografiska bakgrund, deras förmågor och deras sociala och personliga biografier. Vår recensent, Suzanne Lundvall, tänkte att hon läst allt om ungas aktivitetsvanor, men hon fann att just "everyday"-aspekten i den nya boken gav nya infallsvinklar, och hon rekommenderar den såväl för den kvalitativa metodologin som för forskningens resultat.

Viktigt om ungas fysiska aktivitet

Suzanne Lundvall

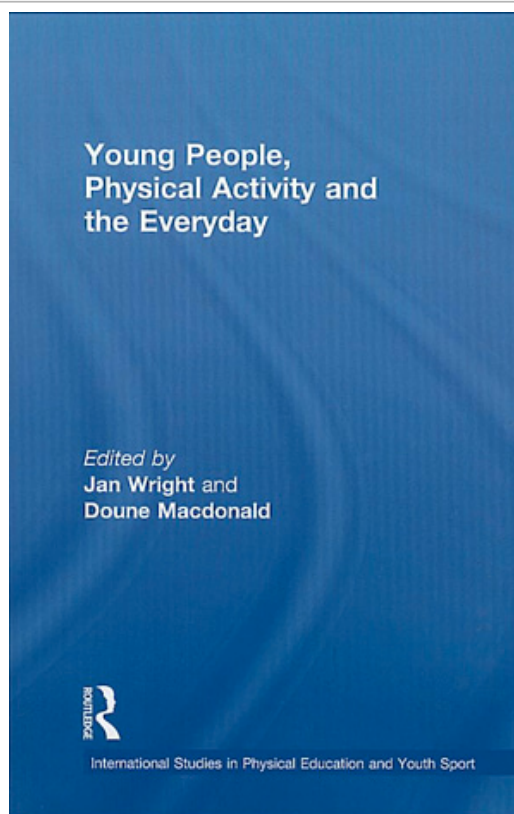
Gymnastik- och idrottshögskolan, GIH, Stockholm

Jan Wright & Doune Macdonald (red)
**Young People, Physical Activity
and the Everyday**

214 sidor, inb.

Abingdon, Oxon: Routledge 2010
(International Studies in Physical
Education and Youth Sport)
ISBN 978-0-415-49313-0

Ibland slås jag av tanken: inte ett studentarbete till om ungas fysiska aktivitetsvanor! Få arbeten överraskar eftersom vi redan vet, om inte allt, så väldigt mycket om vanor och icke vanor. Plötsligt faller mina ögon på en antologi som visserligen har fysisk aktivitet i titeln, men där står något annat också som jag blir nyfiken på: "the everyday". Antologin, som heter *Young People, Physical Activity and the Everyday*, ingår i serien International Studies in Physical Education and Youth Sport och handlar övergripande om den mening barn och unga tilldelar fysisk aktivitet och vilken plats den tar i deras liv. Motivet till antologin är, enligt redaktörerna Jan Wright och Doune Macdonald, att forskningen om unga och fysisk aktivitet hitintills har negligerat komplexiteten och mångfalden i ungas liv. Unga människors personliga berättelser och politiska, kulturella samt geografiska

sammanhang har lämnats ouppmärksammade, trots att sammanhang och socialt samspel är avgörande för hur ungas liv gestaltas. Det är därför väsentligt (och hög tid) att utifrån ett sociokulturellt perspektiv sätta fokus på den roll och plats som fysisk aktivitet har i ungas liv.

Flera av kapitlen i antologin har det longitudinella projektet kallat *Life Activity Project* som utgångspunkt, och projektet utgör tillsammans med studier från New Zeeland, Hong Kong, Canada och USA bokens empiriska underlag. Life Activity-projektet startade som ett fyraårigt projekt med syfte att särskilt undersöka den plats och mening som unga tilldelar fysisk aktivitet i sina liv. Genom projektet kunde man identifiera grupper av unga (totalt 54 st, mellan 10–17 år) med varierande social och kulturell bakgrund samt geografisk tillhörighet. Intervjuerna utgick från fyra teman: det första kretsade kring informanternas tidigare och nuvarande erfarenheter från deltagande i fysisk aktivitet, det andra undersökte den betydelse som informanterna tilldelade hälsa och fitness i sina liv, det tredje berörde de ungas uppfattningar om sina kroppar och sin fysiska identitet, och det fjärde temat fokuserade hur de unga använde sin lokala miljö till fritid och fysiska aktiviteter. Till det sistnämnda temat uppmanades informanterna att ta med sig kartor eller rita egna kartor för att stimulera diskussionen kring hur de använde sin närmiljö. I fokus stod här att undersöka lokala platsers betydelse för hur sociala identiteter konstrueras.

Redaktörerna sticker inte under stol med att de redan från start har varit intresserade av att försöka förstå vilka medborgarsubjekt som konstrueras utifrån olika diskurser kring fysisk aktivitet, hälsa och livsstil – och inte minst – hur unga reagerar på dessa diskurser. Deras syfte har också varit att utmana de tankefigurer som envist framhåller att barn och unga saknar kapacitet att ta ansvar för sin hälsa och därmed ständigt befinner sig i en riskzon. De vänder sig mot att de unga beskrivs som ”svåra”, med hormoner som rusar, styrda av biologin.

Bokens olika sektioner hjälper till att strukturera läsningen. Del I bjuder på intressanta djupdykningar av mer kulturgeografisk karaktär. Vad innebär det att bo på den australiensiska landsbygden (focus on the outback) eller i en innerstadsdel i en amerikansk storstad eller att ha ”gymmet” som plats för fysisk aktivitet (the new urban ”it” place). På vilket sätt bidrar platsen till att skapa sociala relationer och mening? Vad och vem inkluderas, när och hur sker detta? Jessica Lee, Matthew Atencio, och Judy

Laverty & Jan Wright ger oss insikter i detta. Del II hämtar sin empiri från det tidigare nämnda Life Activity Project och har i fokus sociala och materiella villkor och hur kön, klass, etnicitet korsar varandra (intersects) i konstruktionen av identiteter. Teoretiska utgångspunkter utgörs av bl.a. Critical Race Theory (CRT) och post kolonial teoribildning. Kapitlen, av Gabrielle O’Flynn & Jessica Lee, Nelson, Macdonald & Abbott, Amy. S Ha & Bonnie Pang, samt Kelly Knez, belyser ungas liv i privata och statliga skolor i Australien, livsåskådningars betydelse bland unga aboriginer, asiatiska och muslimska ungdomar. Det s.k. vita västerländska tänkandet (white ways of knowing) får sig en behövlig genomlysning. Del III undersöker ”hälsoimperativ” och medborgarskap utifrån ett kritiskt perspektiv. Denna del väcker många frågor om vilka resultat som motsvarande studier i de nordiska länderna skulle resultera i. I del III vill jag särskilt rekommendera Jan Wrights och Judy Lavertys kapitel *Young people, transitions and physical activity* och Lisette Burrows kapitel *‘Building castles in the sand’: community, context and physical culture*.

Lisette Burrows reflekterar i sitt kapitel över vad hennes ”small scale study” av fyra 10–11-åringar kan bidra med. Hon är väl medveten om att hennes data inte kan bidra med generella bilder, men konstaterar ändå att den kan bidra till att öka vår uppmärksamhet kring barns berättelser om sin egen tid, med utgångspunkt i barnets lokala sammanhang. Den fysiska aktiviteten var för hennes informanter en integrerad del i deras liv, en ”vardagsaktivitet”, ibland i form av funktionella rörelser, ibland som delar av en förflyttning, eller som delar i en lek, i skötsel av djur etc. Burrows poäng är att forskare inom fältet fysisk aktivitet och hälsa behöver förändra sin förståelse av barn och se dessa som de sociala aktörer de är. Barn är kapabla att relatera till sociala och kulturella faktorer som familj och ekonomi, vilket får betydelse för deras sätt att navigera i de landskapen som omger den fysiska kulturen. Burrows avslutar sitt kapitel med att utmana andra utbildnings sociologiska forskare i deras tolkning av Bourdieu och hans analytiska begrepp habitus och kapital.

I del IV summerar redaktörerna de metodologiska utmaningar som kvalitativa studier av unga inbegriper. Uppfriskande och reflexivt diskuterar de dilemmat med att på ett respektfullt sätt (re)presentera ungas röster och berättelser. Vilka aspekter av det sociokulturella sammanhanget förblir osynligt och vilka nyanser har tappats bort? Antologin använder huvudsakligen ett poststrukturalistiskt perspektiv för analys av empiri. Detta medför att utsagor och berättelser ses som just berättelser, där en definitiv innebörd inte kan fastslås, men där kulturellt förgivettagna föreställningar, konstruktionen av mening, identitet, kön och etnicitet dekonstrueras med hjälp av maktperspektiv.

En styrka med boken är delstudiernas förmåga att presentera och analysera den mångfald av individuella berättelser som framträder. Antologins övergripande slutsatser handlar om hur unga faktiskt måste kunna både hantera och navigera mellan olika kollektiva tankefigurer om kropp, rörelse, hälsa och miljö. Det är lärorikt att läsa hur denna navigering kan se ut.

I många av informanternas berättelser framgår att skolan utgör en viktig arena för deras fysiska aktivitet. När de

” *Barn är kapabla att relatera till sociala och kulturella faktorer som familj och ekonomi, vilket får betydelse för deras sätt att navigera i de landskapen som omger den fysiska kulturen.*

unga lämnar denna typ av organiserande princip för sin fysiska aktivitet, förändras påtagligt ansvaret för den fysiska aktiviteten till att bli individens eget ansvar. De ungas engagemang i den fysiska aktiviteten antar efter avslutad skolgång nya former, vilket också innebär att den fysiska identiteten i än högre grad blir beroende av kön, klass och social omgivning.

Ungas materiella livsvillkor påverkar givetvis vad som blir möjliga förhållningssätt till fysisk aktivitet, men boken uppmärksammar också bilder av den hälsosamme medborgaren och hur dessa bilder ger unga skuldkänslor. Om en ambition med samhällets folkhälsoarbete är att stimulera till fysisk aktivitet och hälsa behöver konstruktionen av den hälsosamma medborgaren utmanas och förändras.

Antologin kan med fördel läsas av den som är metodologiskt intresserad av kvalitativa studier av unga. Den bär även på kunskap i relation till forskningsfrågor om lärande och meningsskapande, fysisk aktivitet och hälsa. En hel del nya uppslag väntar läsaren.

© **Suzanne Lundvall 2012.**

-
- **Köp *Young People, Physical Activity and the Everyday* från [Adlibris.se](#)**
  - **Kjøp *Young People, Physical Activity and the Everyday* fra [Adlibris.no](#)**
  - **Køb *Young People, Physical Activity and the Everyday* fra [Adlibris.dk](#)**
  - **Buy *Young People, Physical Activity and the Everyday* from [Amazon.co.uk](#)**
  - **Buy *Young People, Physical Activity and the Everyday* from [Amazon.com](#)**